

ΤΙΤΛΟΣ ΠΟΣΤΕΡ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ Ή ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2005-2014

ΥΠΟΤΙΤΛΟΣ

Η Προβληματική γύρω από την Εκπαίδευση για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη

ΒΙΩΣΙΜΗ Ή ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ι.ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

1. **Αρχές της δεκαετίας του '60:**

Φαινόμενα σοβαρής περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

2. **Μετά τη δεκαετία του 90:**

❖ Τεράστια κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα προέκυψαν από τη «λογική των προστατευόμενων ζωνών», με αποτέλεσμα την ανάγκη επαναπροσδιορισμού των εννοιών της *διατήρησης* και της *ανέγερτης φάσης* αφενός και την επανεξέταση των πολιτικών επιλογών και πρακτικών αφετέρου.

❖ Αναγκαιότητα συγκερασμού των δύο τάσεων, της *αειφορίας* και της *ανάπτυξης*, μέσα από τη δημιουργία ενός κατάλληλου θεσμικού πλαισίου.

Τα ενδεχόμενα συσχέτισης των δύο αυτών εννοιών είναι δύο :

α) Οι δύο έννοιες να βρίσκονται σε *αντιπαλότητα*: Σύγκρουση των στόχων τους, δηλαδή σύγκρουση βιολογικών και οικολογικών αρχών με κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές πρακτικές.

β) Οι δύο έννοιες να βρίσκονται σε *συνύπαρξη*: Ισόρροπη ανάπτυξη και λειτουργία τεχνοκεντρικής και οικοκεντρικής αντίληψης.

Ζητούμενο:

Η δημιουργία πλαισίου ολιστικής και συστηματικής λειτουργικότητας για την οριοθέτηση του τρόπου και του είδους της επιδιωκόμενης ανάπτυξης, της λεγόμενης *οικονομικής* (Hale,1993).

II. ΑΕΙΦΟΡΟΣ Ή ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Μια εξελισσόμενη έννοια

Ι.ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

Λόγω της ρευστότητας που επικρατεί γύρω από την έννοια της αειφορίας ;ή βιωσιμότητας και για λόγους πρακτικούς θα θεωρήσουμε ως *αειφόρο ανάπτυξη* την ανάπτυξη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του παρόντος, *χωρίς να υποθηκεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών* να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες (UNESCO, ESD:2003d). Θα λέγαμε ότι είναι ένα *«όραμα ανάπτυξης»*, που έχει προσανατολισμό στην εναρμόιση πληθυσμών, ζωικών και φυτικών ειδών, οικοσυστημάτων, φυσικών πόρων με κοινωνικο-οικονομικές παραμέτρους, ώστε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά ζητήματα όπως, ο αγώνας εναντίον της φτώχειας, η ισότητα των φύλων, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η εκπαίδευση για όλους, ο διαπολιτισμικός διάλογος. Πρόκειται δηλαδή για μια *ολιστική προσέγγιση φυσικών και κοινωνικών παραμέτρων* (Σκορδούλης, Κ.& Σωτηράκου Μ., 2005).

2. Η ΑΕΙΦΟΡΟΣ Ή ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Από το 1985 η UNESCO καθιέρωσε η θέσπιση των Δεκαετιών για επικέντρωση της προσοχής σε μείζονες σημασίας και παγκόσμιας εμβέλειας ζητήματα. Η ανάδειξη και η εξέλιξη της έννοιας της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης σκιαγραφείται μέσα από το παρακάτω χρονικό πλαίσιο:

1987: Η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και συγκεκριμένα η **Παγκόσμια Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη** παρουσίασε την έκθεση : *«Το κοινό μας μέλλον»*, στην οποία για πρώτη φορά εισάγεται δυναμικά η έννοια της «βιώσιμης ανάπτυξης» ή της «αειφόρου διηνεκούς ανάπτυξης», έννοια προερχόμενη από την επίσημη μετάφραση του αγγλικού όρου «sustainable development».

1991: Οι οργανισμοί U.I.C.N, U.N.E.P και W.W.F συντάσσουν μια δεύτερη έκθεση για τη στρατηγική της Διατήρησης, με τίτλο *«Φροντίζοντας τη γη: Μια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη»*.

1992: Η Παγκόσμια Συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον στο Ρίο δημιουργεί ένα παγκόσμιο Σχέδιο Δράσης, το γνωστό ως Ατζέντα 21 (UNESCO, Agenta 21), στο κεφάλαιο 36 του οποίου, παρέχεται μια σειρά αρχών και εννοιών για τη διευθέτηση των περιβαλλοντικών προκλήσεων, υπό το πρίσμα της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης.

1994: Το Εθνικό Συμβούλο για την «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον» της Αμερικής στον ορισμό που έδωσε για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη αναφέρει αντ' αυτής την έννοια *«Βιώσιμη μεγέθυνση»* αντί για βιώσιμη ανάπτυξη, λόγω της υπερίσχυσης της ανθρωποκεντρικής αντίληψης και της έμφασης στην οικονομική ευημερία» (Καλαϊτζίδης, Δ & Ουζούνης, Κ., 1999).

Ιούνιος 2002: Η Προπαρασκευαστική Συνάντηση για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη στο Μαπάλι της Ινδονησίας προτείνει την καθιέρωση της *Δεκαετίας της Εκπαίδευσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη*.

Σεπτέμβριος 2002: Η Παγκόσμια Συνδιάσκεψη Κορυφής για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη (WSSD) στο Γιοχάνεσμπουργκ επιβεβαιώνει τη σημασία της υιοθέτησης της *Δεκαετίας της Εκπαίδευσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη*, αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου του 2005.

Δεκέμβρης 2002: Η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών με συναινετικές διαδικασίες λαμβάνει την απόφαση για την υιοθέτηση της *Δεκαετίας της Εκπαίδευσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη (2005-2014)* και ορίζει την UNESCO ως τον επικεφαλής φορέα για την προώθηση της Δεκαετίας.

Ωστόσο αν και η έννοια της «βιώσιμης ανάπτυξης» έγινε «διάσημη» διεθνώς και χρησιμοποιήθηκε ευρέως, έχει δεχτεί και εξακολουθεί να *δέχεται* έντονη κριτική (Φλογαίτη, 1998), ενώ παράλληλα υπάρχουν ζητήματα που έχουν παραμείνει ανοικτά σε σχέση με το εννοιολογικό περιεχόμενο του όρου και τα δομικά στοιχεία που τον επικαθορίζουν.

3. Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΚΟΡΥΦΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ Η ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (WSSD) ΣΤΟ ΓΙΟΧΑΝΕΣΜΠΟΥΡΓΚ ΤΟ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2002 ((UNESCO, ESD:2003c).

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗΣ

Επιβεβαίωση της σημασίας της υιοθέτησης της *Δεκαετίας της Εκπαίδευσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη*, αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου του 2005. Αναθεώρηση και προσδιορισμός πολιτικών, πρακτικών και λήψη μέτρων για την καλύτερη υλοποίηση σχεδίων δράσης για την Εκπαίδευση για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη.

ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΣΤΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ

Εκπρόσωποι χωρών, διεθνείς οργανισμοί, Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί, αντιπρόσωποι όλων όσων συμμετείχαν στη δημιουργία της Ατζέντας 21, δηλαδή επιχειρήσεις, βιομηχανίες, τοπικές κοινότητες, επιστημονικές κοινότητες, κοινότητες με τεχνογνωσία, οργανώσεις νέων, εργάτες, εμπορικοί αντιπρόσωποι, αγρότες και διάφοροι άλλοι φορείς.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗΣ

Κριτική επανεξέταση περιβαλλοντικών και αναπτυξιακών θεμάτων και διατύπωση καινοτόμων, ρεαλιστικών και συγκεκριμένων προτάσεων.

Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗΣ

Η θεματική της συνδιάσκεψης επικεντρώθηκε σε ζητήματα που κατά καιρούς έχουν συσχετιστεί με περιβαλλοντικές, οικονομικές και οικολογικές παραμέτρους, όπως: Η κλιματική αλλαγή, η μείωση της βιοποικιλότητας, η έλλειψη νερού, οι μεταδοτικές ασθένειες, ο αναλφαβητισμός, η φτώχεια. Στη συνδιάσκεψη υποστηρίχτηκε ότι οι πιέσεις προς το περιβάλλον έχουν ως επακόλουθο την υποβάθμιση της περιβαλλοντικής διάστασης της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης. Με αυτόν τον τρόπο το περιβάλλον *έχει* γίνει εύθραστο, έχει αυξηθεί η φτώχεια, ενώ ταυτόχρονα διατηρείται η αειφορική παραγωγή αγαθών και ευνοείται η ύπαρξη μη αειφορικών καταναλωτικών προτύπων.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗΣ-ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ-ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Τα αποτελέσματα από τη συγκεκριμένη συνδιάσκεψη συνοψίζονται στις εξής κατηγορίες, οι οποίες αφορούν:

❖ **Τη διεύρυνση και την ενίσχυση του εννοιολογικού περιεχομένου της Αειφόρου ή Βιώσιμης Ανάπτυξης**

Ο προσδιορισμός του εννοιολογικού περιεχομένου της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης σχετίζεται με τους βασικούς άξονες θεώρησης των περιβαλλοντικών προβλημάτων (Hale,1993), οι οποίοι σύμφωνα με τον C.de Bri είναι:
α) ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ:Η παγκοσμιότητα των περιβαλλοντικών προβλημάτων,
β) Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ:Η ανάγκη μετριασμού της ανάπτυξης, και
γ) Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ:Η διεκδίκηση της δημοκρατίας.

Η Πολιτική Διακήρυξη *δέχεται* ότι η αειφόρος ή βιώσιμη ανάπτυξη δομείται επάνω σε τρεις «αλληλοεξαρτούμενους και αμοιβαία υποστηριζόμενους πυλώνες», οι οποίοι είναι η Οικονομική ανάπτυξη, η Κοινωνική ανάπτυξη και η Περιβαλλοντική προστασία, σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Παράλληλα, επισημαίνεται η υποβάθμιση του «Περιβάλλοντος», η οποία παραχωρεί χώρο στον παράγοντα «Οικονομία» και λειτουργεί ουσιαστικά σε βάρος και του τρίτου πυλώνα, αυτού της «Κοινωνίας». Ωστόσο, το ζήτημα του επαναπροσδιορισμού του περιεχομένου της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης παραμένει ρευστό, καθώς προτείνονται διάφορα νέα γνωστικά σχήματα και μοντέλα. Στην κατεύθυνση αυτή εντάσσεται και η προσθήκη ενός νέου πυλώνα, αυτού του «Πολιτισμού».

❖ **Την πραγματοποίηση συσκέψεων, διασκέψεων και συνεδρίων, ανάμεσα σε Κυβερνήσεις, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, και υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών**

Οι συναντήσεις αυτές γίνονται στο πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη και περιγράφονται οι σκοποί και το χρονοδιάγραμμα για την επίτευξή τους. Το Σχέδιο Δράσης αφορά τα παρακάτω ζητήματα: Τη φτώχεια, τα μη αειφορικά πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης προϊόντων (UNESCO-UNEP, 2002a), τη μείωση της βιοποικιλότητας, τα παγκόσμια θέματα υγείας.

❖ **Την ανάπτυξη συνεργασιών**

Η ανάπτυξη ποικίλων συνεργασιών θεωρείται σημαντική για την μετατροπή της πολιτικής βούλησης σε δράση.

❖ **Την επανοβεβαίωση του ρόλου της Εκπαίδευσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη**

Το Σχέδιο Δράσης προσδίδει στην Εκπαίδευση διττό ρόλο:
α) Αυτόν της κριτικής

διερεύνησης και στοχαστικής αξιολόγησης θεμάτων που αφορούν την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη, και
β) Αυτόν της μεταρρύθμισης και των αλλαγών για τη διευθέτηση ζητημάτων, όπως είναι η ισότητα των φύλων, η αγροτική ανάπτυξη, η μέριμνα για την υγεία και το HIV/AIDS, καθώς και τα καταναλωτικά πρότυπα.

ΒΑΣΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ Ή ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Να διαμορφώσει τον κόσμο του «αύριο»,παρέχοντας στα άτομα και στις κοινωνίες, δεξιότητες, απόψεις, γνώσεις και αξίες για να ζήσουν και να εργάζονται με ένα αειφορικό ή βιώσιμο τρόπο.

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΚΟΠΟΣ

Συγκερασμός ανθρωπίνων, οικονομικών, κοινωνικών, πολιτισμικών και οικολογικών παραγόντων, μέσα από διεπιστημονικές εκπαιδευτικές μεθόδους και προσεγγίσεις.

ΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ Ή ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (UNESCO **Agenta 21**)

1. Άρση εκπαιδευτικών ανισοτήτων και βελτίωση της βασικής εκπαίδευσης (εκπαίδευση κοριτσιών, αλφαβητισμός ενηλίκων) για υποστήριξη αειφορικών ή βιώσιμων τρόπων ζωής.

2. Επαναπροσδιορισμός του ρόλου της Εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες μέσα από τη στοχαστικο-κριτική σκέψη αφενός, και την ολιστική θεώρηση των διαστάσεων της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης αφετέρου.

3. Δημιουργία δημόσιου ενδιαφέροντος για ενημέρωση και κατανόηση της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης.

4. Εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού για υιοθέτηση αειφορικών ή βιώσιμων πρακτικών.

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ Ή ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (UNESCO, 2002c),

ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ Ή ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

❖ **Η Ηθική της Δια βίου Εκπαίδευσης για ένα αειφορικό μέλλον**, μέσα από συμμετοχικές πρακτικές, φιλικές προς το περιβάλλον και με μετασημασιτικό ρόλο για την κοινωνία.

❖ **Η ανάπτυξη της Στοχαστικο-Κριτικής Σκέψης** των εκπαιδευτικών και των μαθητών σε σχέση με τον εντοπισμό μη αειφορικών στοιχείων στη ζωή τους και την ανακάλυψη των συγκρούσεων ανάμεσα σε στόχους και αξίες (Ματσαγγούρας, 2000β).

❖ **Η ανάπτυξη και αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων** για συλλογική δράση με προσανατολισμό προς ένα αειφορικό μέλλον (UNESCO (2002c).

Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ Ή ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (UNESCO,ESD:2003g)

Η Εκπαίδευση για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη είναι ο κύριος μηχανισμός ο οποίος με την καθοδήγηση της UNESCO, μετατρέπει τη διεπιστημονικότητα σε δράση. Συγκεκριμένα η διεπιστημονική διάσταση για την Εκπαίδευση για

την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη ενθαρρύνει τα εξής:

❖ **Την Ολιστική Προσέγγιση της Γνώσης**, η οποία συστεγάζει τις φυσικές επιστήμες, τις κοινωνικές επιστήμες, την πολιτική οικονομία, και τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες.

❖ **Την Ανάπτυξη Δεξιοτήτων** μέσα από τα Περιεχόμενα μάθησης, τη Σκοποθεσία και τη Διαδικασία μάθησης, ώστε να υπάρχουν αλλαγές προς την ηθική ευαισθητοποίηση, σε στάσεις, συμπεριφορές και τρόπους ζωής. Ο στόχος δηλαδή δεν είναι μόνο να *μάθουν ΠΩΣ να παίρνουν αποφάσεις αλλά ΝΑ παίρνουν αποφάσεις* για ένα αειφορικό μέλλον. Ειδικότερα η ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων αφορά:
α) Στην κριτική και δημιουργική σκέψη,
β) Στην προφορική και γραπτή επικοινωνία,
γ) Στη συνεργασία,
δ) Στη διαχείριση συγκρούσεων,
ε) Στη λήψη αποφάσεων,
στο σχεδιασμό και στη λύση προβλημάτων,
στ) Στη χρήση της κατάλληλης τεχνολογίας,
ζ) Στη συμμετοχή των Πολιτών στη Δράση,
η) Στη στοχαστικο-κριτική αξιολόγηση (Wheeler and Bijlur, eds, 2001).

❖ **Τη Δια βίου Εκπαίδευση**, η οποία περιλαμβάνει την εκπαίδευση ενηλίκων, την επιμόρφωση εκπαιδευτικών και γενικότερα τη συνεχή εκπαίδευση νέων και ενηλίκων για ένα αειφορικό μέλλον.

IV. ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ Ή ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2005-2014 (UNESCO, ESD:2003b)

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ Ή ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Βασικός σκοπός της Δεκαετίας είναι η εφαρμογή της Εκπαίδευσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη υπό την καθοδήγηση της UNESCO.

Στον παραπάνω σκοπό συμπεριλαμβάνονται:
α) Η επιτάχυνση των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων, μέσα από την ολοκλήρωση της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος μιας χώρας και
β) Η ενδυνάμωση της διεθνούς συνεργασίας για την προώθηση πρακτικών, προγραμμάτων και πολιτικών σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.

Ειδικότεροι στόχοι είναι:

❖ Η ενσωμάτωση ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών για την Εκπαίδευση για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη και η καταγραφή των εκπαιδευτικών σε σχέση με τη Δεκαετία.

❖ Η καταγραφή της προόδου των δράσεων που υλοποιούνται από υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών, Κυβερνήσεις Κρατών και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, υπό το πρίσμα της Δεκαετίας.

❖ Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς σκοπούς και στόχους της Δεκαετίας.

❖ Η καταγραφή προτάσεων για τη μελλοντική αξιοποίηση και ανάπτυξη της Εκπαίδευσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη.

2. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ Ή ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ (UNESCO,ESD:2003a)

Η αναγκαιότητα και η φύση των συνεργασιών:Η πρόκληση για την Εκπαίδευση για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη απαιτεί συνεργασίες ανάμεσα σε: Κυβερνήσεις, ακαδημαϊκές και επιστημονικές κοινότητες, εκπαιδευτικούς, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, αστική κοινωνία, τοπικές κοινότητες και μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Υπεύθυνοι φορέας για την πραγμάτωση και ενδυνάμωση των συγκεκριμένων συνεργασιών είναι η UNESCO.

Σκοπός των συνεργασιών θεωρούνται:Η ανάπτυξη καινοτόμων πολιτικών, προγραμμάτων και πρακτικών για την Εκπαίδευση για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη

Πλεονεκτήματα συνεργασιών:

α) Ο επαναπροσδιορισμός της έννοιας της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης και η εφαρμογή της Εκπαίδευσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη. Για παράδειγμα, η UNESCO σε συνεργασία με την οργάνωση «Διεθνής Εκπαίδευση» ανέπτυξαν ένα πολυδιάστατο και ευέλικτο πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, το *«Διδασκαλία και Μάθηση για ένα αειφορικό ή βιώσιμο μέλλον»*, το οποίο είναι μεταφρασμένο σε πολλές γλώσσες,
β) Η δημιουργία συνεργασιών ανάμεσα στους υπάρχοντες φορείς και υπηρεσίες, όπως είναι:Το Πρόγραμμα για την ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών, ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών για τον πληθυσμό, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και το Τμήμα για την καταπολέμηση του HIV/AIDS, ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας, ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας, ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών για τα παιδιά, τους νέους και τους πρόσφυγες, διάφορες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις,
γ) Η διοργάνωση διεθνών συναντήσεων, διασκέψεων, συνεδρίων, με σκοπό τη διάδοση νέων αντιλήψεων και ιδεών. Για παράδειγμα, τα πρακτικά των συμβουλίων που δημοσιεύτηκαν και αναφέρονταν στις συναντήσεις των Υπουργών Παιδείας και Περιβάλλοντος διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών, με φορείς οικονομικής ανάπτυξης και συνεργασίας της νοτιανατολικής Ασίας, της Αμερικής, της νοτιοαφρικανικής κοινότητας, κ.ά,
δ) Η ενίσχυση της υλοποίησης πρακτικών, προγραμμάτων και πολιτικών για την Εκπαίδευση για την αειφόρο ή βίσιμη ανάπτυξη.

Η Διάσκεψη στο Γιοχάνεσμπουργκ και οι συνεργασίες: Περισσότερες από 300 συνεργασίες μεταξύ Κυβερνήσεων Κρατών και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων πραγματοποιήθηκαν.

Η UNESCO έκανε τρία σχέδια συνεργασίας με τους εξής φορείς:α) Ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης,
β) Οργανισμούς και φορείς τροφίμων και γεωργίας,
γ) Οργανισμούς και φορείς για το διεθνές μάρκετινγκ και τις επικοινωνίες.

3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ UNESCO ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ Ή ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Βασικός ρόλος της UNESCO:

Η υλοποίηση των σκοπών και στόχων της Δεκαετίας για την Εκπαίδευση για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη.

Γενικοί σκοποί:

Εκπόνηση και εφαρμογή διεθνούς Σχεδίου Δράσης μέσα από συναινετικές διαδικασίες με τα Ηνωμένα Έθνη και άλλες διεθνείς οργανώσεις, Κυβερνήσεις Κρατών, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και άλλους φορείς. Διατύπωση προτάσεων προς τις Κυβερνήσεις για τους τρόπους ανάπτυξης και ολοκλήρωσης της Εκπαίδευσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη, με βάση συγκεκριμένες στρατηγικές, σχέδια και πολιτικές.

Επιμέρους αρμοδιότητες της UNESCO:

- Πραγματοποίηση ποικίλων συνεργασιών ανάμεσα σε ανεπτυγμένες, αναπτυσσόμενες και υποανάπτυκτες χώρες.
- Πραγματοποίηση διακλαδικών και διεπιστημονικών συνεργασιών ανάμεσα σε ποικίλους οργανισμούς και φορείς.
- Καθιέρωση μέσα από κάτω προς τα πάνω προσέγγισης των προοιτικών, των εμπειριών των των προκλήσεων.
- Καθορισμός της προσέγγισης, η οποία βασίζεται σε ερευνητικά στοιχεία και παραπέμπει σε επιτυχημένες πρακτικές, σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.
- Σύζευξη των δραστηριοτήτων της Δεκαετίας με άλλες εκπαιδευτικές διαδικασίες.

Ειδικοί σκοποί και στόχοι:

- Διευκρίνιση και διάδοση της έννοιας και του περιεχομένου της Εκπαίδευσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη.
- Αναθεώρηση της εκπαιδευτικής πολιτικής σε εθνικό επίπεδο και επαναπροσδιορισμός των τυπικών εκπαιδευτικών συστημάτων.
- Ενσωμάτωση της Εκπαίδευσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη στην εθνική στρατηγική των διαφόρων χωρών.
- Εκπαίδευση για ανάπτυξη του αειφορικού ή βιώσιμου καταναλωτισμού και των ανάλογων παραγωγικών προτύπων.
- Προώθηση επενδύσεων στην Εκπαίδευση.
- Προδιορισμός και διάχυση καινοτόμων προσεγγίσεων.
- Παροχή ενημέρωσης στο κοινό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασάκης, Α. (1996), *Οικοπεριβαλλοντική Παιδαγωγική*, Αθήνα:

Χρήστος Ε. Δαρδάνος.

Αθανασάκης, Α. & Κουσουρής, Θ. (1999), *Περιβάλλον και Οικολογία στην Εκπαίδευση*, Αθήνα:Χρήστος Ε. Δαρδάνος.

Καλαϊτζίδης, Δ. & Ουζούνης, Κ. (1999), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση :*

Θεωρία και Πράξη, Ξάνθη:Σπανίδης.

Καρυδά, Ε. (2006), *Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων*, Αθήνα:Π. Κυριακίδη, .

Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, *Ενεργώ*, Υπουργείο Ανάπτυξης.

Ματσαγγούρας, Η. (2000α), *Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας, Θεωρία της Διδασκαλίας*, Τ.Α. Αθήνα:Gutenberg.

Ματσαγγούρας, Η. (2000β), *Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας, Στρατηγικές Διδασκαλίας, Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη*, Τ.Β. Αθήνα: Gutenberg.

Σκορδούλης, Κ. & Σωτηράκου, Μ. (2005), *Περιβάλλον, Επιστή*